

Slovo šéfredaktorky

Milí čtenáři, na úvod mi dovolu vypůjčit si slova klasika: „...však jest adventu již na krátku a přede dveřmi

Štědrý den“. Právě v tomto období vychází poslední letošní **EPOCHA**, a ještě než začnete rozbalovat dárky pod vaším stromečkem, dovolte nám obdarovat vás jako první. Prvním dárkem už je tato úvodní strana. Připravili

jsme pro vás novou, svěží grafiku, která vás skvěle naladí na další čtení. Další dva dárky jsou pro vás připraveny na straně 20 a 52, kde si můžete rozbalit zbrusu nové rubriky **POSLEDNÍCH 24 HODIN** a **DEN V ŽIVOTĚ**. Podíváme se v nich na smrt Johna Lennona a stavbu egyptských hrodek očima jednoho z dělníků. A co by to bylo za vánoční číslo, kdybychom vám nenačtyrali ryze sváteční články. Nejprve společně s námi ochutnáte historii **BRAMBO-**

ROVĚHO SALÁTU, následně ozdobíme vánoční stromek, a to **VÁNOČNÍMI OZDOBAMI NAPŘÍČ SVĚTEM**, takže kromě koulí a zvonečků si připravte popcorn, okurku nebo pavouky. V neposlední řadě zboříme **MÝTY O BETLÉMU** a zjistíme, kde, kdy a jak se vlastně Ježíšek narodil.

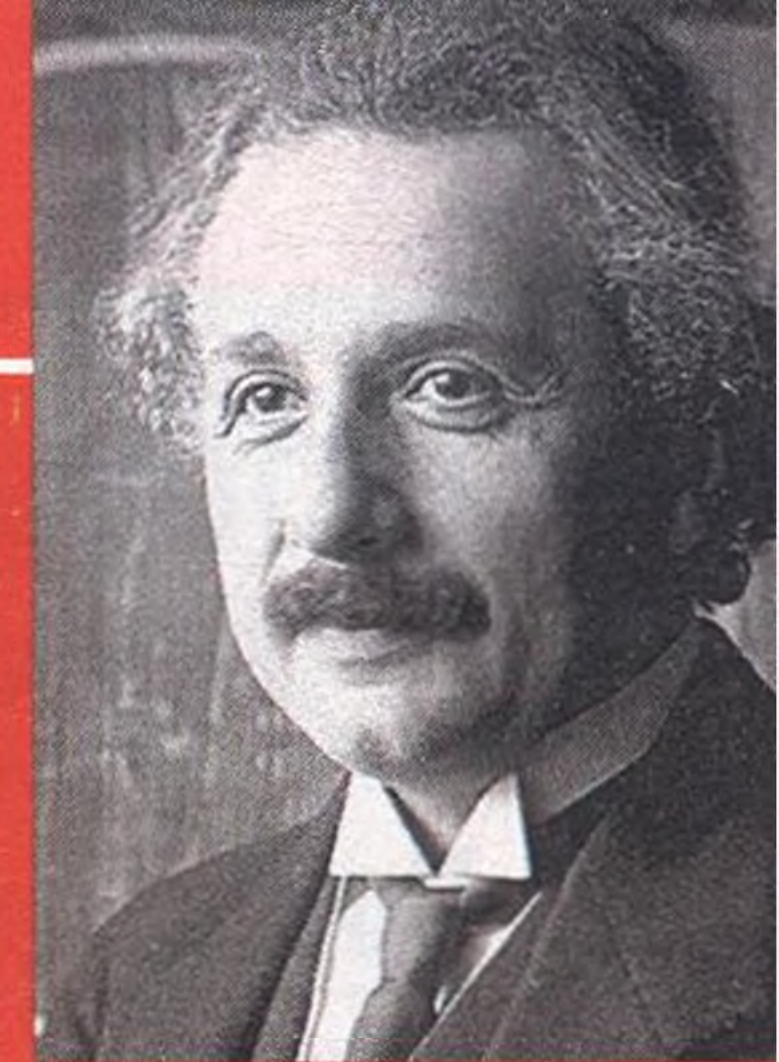
Za celou redakci **EPOCHY** mi dovolte vám popřát krásný a ničím nerušený předvánoční čas.

Jemka Zucková

Epochální citát:

Albert Einstein
teoretický fyzik

„Život je jako jízda na kole. Musíš se hýbat vpřed, abys neztratil rovnováhu.“

Z obsahu čísla 26/2023

4 **Čeští spisovatelé, kteří dobudou svět**
Kde všude čtou Haška, Čapka nebo Hrabala?

8 **Bramborový salát: Pochoutka mladší, než si myslíte**
K nám ho pravděpodobně přivezou legionáři z Ruska.

22 **5 neznámějších koček světa**
Hrdinka, mračoun i hollywoodská hvězda

28 **Nepostradatelné mýdlo**
Kdy jsme se začali mydlit?

29 **Vědci, kteří vyvinou smrtící zbraně**
První kulomet načrtne už renesanční mistr Leonardo da Vinci.

37 **Téma čísla**
Temné dějiny psychiatrie
I v pekle by nemocným bylo lépe!

43 **Hitlerův fotograf Hoffmann**
Proč musel pro vůdce fotit Stalinovy uši?

44 **Boříme mýty z Betléma**
Opravdu se Ježíšek narodil ve chlévě?

58 **Děsivé příšery doby adventní**
Zlobivé děti krájejí na kusy.

62 **Černá svatá Lucie: Lavina zabije na 300 vojáků**
Smutný rekord je zapsán i v Guinnessovce.

Foto čísla

Vesmírná porodnice

Mlhovina Carina, která je od Země vzdálená 8500 světelných let, je místem, kde se rodí nové hvězdy.

Tomu neuvěříte!

Jak na stres? Dejte si antistresové rajče!

Sicilian Rouge je speciálně vyšlechtěná japonská odrůda rajčat, která obsahuje vysoké hladiny kyseliny gama-aminomáselné. Ta pomáhá lidem relaxovat, snižuje úroveň stresu i krevní tlak.

Epochální číslo:

300

Nejméně do tolika jazyků a nářečí je přeložena koleda Tichá noc.

Epochální výročí

- **6. prosince 1774** – císařovna Marie Terezie zavádí povinnou školní docházku.
- **8. prosince 1978** – umírá izraelská politička Golda Meirová.
- **9. prosince 1824** – vzbouřenci ze španělských kolonií zvítězí v bitvě

u Ayacucha (dnešní Peru), čímž zaniká španělská koloniální moc v Americe.

- **10. prosince 1901** – švédský král Oskar II. předává ve Stockholmu první Nobelovu cenu.
- **15. prosince 1965** – ve vesmíru se poprvé setkávají dvě kosmické lodi.

Novinky v čísle

Nové rubriky jsou tady!

V tomto čísle startují dvě zbrusu nové rubriky. Na straně 20 budete prožívat **POSLEDNÍCH 24 HODIN** slavných. **DEN V ŽIVOTĚ** na straně 52 vás pokaždé zavede do minulosti, kdy se podíváte na významné události očima svědků.

Posledních 24 hodin

Den v životě

